

A Comenius páholy

Védtek, támogatták a szegényeket

A Magyar Nemzet július 18-i számában olvashattuk a híradást arról, hogy szeptemberben Sárospatakon nagyszabású ünnepséget rendeznek Comenius születésének 400. évfordulója alkalmából. A nemzetközi tudományos emlékülésen értékelik Comenius tevékenységét a magyar művelődés előmozdítására, hatását kora haladó embereire, mozgalmaira. Ez utóbbiak közé sorolható az a szabadkőműves páholy is, amely Pesten 1886-ban vette fel Comenius nevét.

A páholy működésére érdemes visszatérni.

A páholy tevékenysége – más páholyokéhoz hasonlóan – sokrétű. Mint minden páholy, a Comenius páholy is segítette a szegényeket, a társadalom elesetteit. Megalapították és támogatták az „Amphiesis”-t, vagyis a „Felnőtt szegényeket felruházó egyület”. Felkarolták a munkanélküli iparossegédek együletét. A kiskereszt munkások számára lakóházak tervrajzát készítették el, hogy saját lakást építhessenek. A háború idején jótékony női foglalkoztatóműhelyt létesítettek a Zoltán utca 2-ben.

A műveltség megbecsülését segítették azok a pályadíjak, amelyeket a Comenius páholy tűzött ki.

Ez a páholy kezdeményezte, majd irányította a Lakók Szövetségét. A 180 tagú nagyválasztmány túlnyomó részben szabadkőművesekből állt. Az élen irányító szerepet játszott Pfeifer Ignác műegyetemi tanár, a páholy főmestere, vagyis választott vezetője. Mint az egyesület szabályzata kimondta, elsősorban a hadba vonultak háború utáni lakás gondjairól kívántak gondoskodni, a lakásdíjak csökkenteni, a lakásuzsorit letörni. Lakásügyi hivatal felállítását indítványozták, mert úgy vélték, hogy ez megvédi a szegények érdekeit és a békeidőben igazságosabb lesz majd a lakások elosztása. Népfőrdöket akartak létesíteni, kórházakat felszerelni, berendezni. Alapvető céljuk az volt, hogy az országot átvezessék a háborúból a békébe.

A Comenius páholy minden haladó sajtóterméket támogott. A Huszadik Századot, a Világot, az Új Korszakot, a Választójogi Szövetséget, a Magyarországi Tanítók

Szabad Egyesületét. A Társadalomtudományi Társulat Szabad Iskola-jában számos előadást tartottak a páholy tagjai.

A Comenius páholyból vált ki az Archimedes páholy tagsága. Ez a páholy élesztette újjá a Szabadgondolkodók Magyarországi Egyesületét. Ennek az egyesületnek főiskolai szervezete volt a Galilei Kör.

A páholyok csaknem kivétel nélkül nagy összegekkel, valamint előadások tartásával segítettek a Galilei Kört. Az előadók a páholy tanár tagjai, hogy csak a legnevesebbeket említsük: Szalay Károly, a budapesti református gimnázium jeles klasszika-filológus tanára és Arany Dániel matematikatanár, a mai középiskolák első osztályosai számára rendezett országos versenyek névadója. A Comenius páholy adta évről évre a legtöbbet a Galilei Körnek, de példája nyomán a többi páholy is jelentős összeget biztosított működéséhez.

Tekintélyét emelte kitűnő tagsága is, köztük Bánki Donát műegyetemi tanár.

Ebben az esztendőben, Comenius születésével együtt méltán ünneplhetjük az egykori Comeniusról elnevezett páholyt is!

Dr. Berényi Zsuzsanna Ágnes
Budapest

Negyvenhat település kapuja Edelény önálló bíróságot kér

Több országos napilap foglalkozott azzal, hogy Balsai István igazságügy-miniszter miskolci előadásában mi is hangzott el valójában a megyében működő bíróságok helyzetéről. Az előadást nem hallottam, „perdöntő” nyilatkozatot nem tehetek, de egy tisztább kép kialakításához talán hozzájárulhatok.

A miniszter úrhoz írt – talán már zaklatásnak is minősíthető – negyedik levelemből idézek: „Tisztelt Miniszter Úr! 1991-ben nem sikerült megvalósítani, hogy Edelény városban önálló bíróság jöjjön létre. Ennek elsősorban pénzügyi okai voltak. Ön legutóbbi levelemben azt írta, hogy az 1992. évi költségvetés valószínűleg megadja a lehetőséget.

Ezért megismétlem korábbi kérésemet: szíveskedjen elősegíteni,

hogy Edelény városban 1992-ben önálló bíróság jöjjön létre.

Rögzíteni kívánom, hogy a létrehozásához szükséges feltételek (ügyek száma, a vonzáskörzet lélekszáma, közlekedés, bírói lakások stb.) a korábbiaknak megfelelően továbbra is adottak.

A bíróság létrehozására zánt ingatlan a mai napig üres. Mindössze az átalakításához szükséges pénz kellene az illetékes minisztériumnak biztosítani. Amennyiben szükséges, ilyen célra más ingatlant is fel tudok ajánlani.

Ebből kitűnik, hogy a város az önálló bíróság működési feltételeit igyekszik – és tudja – biztosítani.

Ami a bírák fenyegetettségét illeti: ilyen jelzés sem szóban, sem írásban nem érkezett hozzám. Ez természetesen nem jelen-

ti azt, hogy a miniszter úrhoz nem érkezhetett ilyen jellegű panasz. A sajtóvisszhang óta megtudtam, hogy a büntetőbírói eljárások zömét kitevő cigány bűnözők és hozzátartozóik részéről valóban előfordult a bírók megfenyegetése (az etnikumra nem minősítés-sel, hanem a számszerű adatok miatt hivatkozottam). Természetesen, hogy az esetleges atrocitások elkerülése érdekében a helyi rendőrkapitánysággal megoldást fogunk találni.

Mivel Edelény elvitathatatlanul 46 település kapuja és centruma – a paradox helyzetet is figyelembe véve –, éppen nem a bírósági kirendeltség elvitelét tartom megoldásnak, sokkal inkább a regionálisan funkcionáló, önálló bíróság létrehozását és működési feltételeinek biztosítását. Ebben Edelény város önkormányzata az erejéhez mért legnagyobb segítséget megadja.

Nagy Attila
polgármester

Nyomukban a szemét

Tetszik az a törekvés, hogy óvjuk, vigyázzuk az erdőt. Fontosságáról sokat hallhatunk, olvashatunk. Tetszik az is, hogy az óvás érdekében természeti őrség, erdővédő brigádok alakultak, s az erdészek e jó ügy érdekében mind több segítséget nyújtanak.

Nem tetszik azonban az, hogy az intelmeket kevesen veszik komolyan. Vessenek az erdőjárók egy pil-

lantást a fővárosi – s a környéki – erdőkre sétaútnak során. A kirándulók szinte vandál „munkát” végeznek! Nyomukban szemét, rendetlenség, hulladékhalmozás van. Hiába vannak a sűrűn elhelyezett gyűjtőládák. A kár felmérhetetlen! Fiatal csemeték, suhángokat, díszes bokrokat pusztítanak el. Egyesek a díszcserjéket virágzásukban letördelik, majd útközben elszórják. Mások azért,

hogy otthonukat szépítsék, gyökerestül tépik ki az értékes erdei aljnövényzetet. Eszükbe sem jut, hogy ezek az erdei termékek nem szobanövények, a lakásokban nem tarthatók életben (legalábbis tartósan).

Ezekre a jelenségekre az eddigieknél nagyobb figyelmet kellene fordítani minden erdő látogatóknak, és egyben környezetvédővé kellene lenni! Magunkért és mindannyiunkért!

Padányi Lajos
Budakeszi

Huszonnégy óras zajártalom

Huszonkét éve lakom a VII. kerület, Dózsa György úton (Felvonulás tér), és úgy érzem, hogy levelemmel sok környékbeli lakótársam érdekében is szólok.

Ezen az úton a közúti forgalom hihetetlen módon megnőtt, vele együtt a zajártalom. A Petőfi Csarnok rendezvényein a hangszórók hosszu évek óta rendszeresen bömölnék, általában éjjel 23, 1 vagy 2 óráig. Ügyességi autóversenyek, gyermeknapok, vídamparkok és vásárok stb. zenei effektusai gondoskodnak a zajról, hogy még hétfőeken se legyen nyugalom. Amikor leessik az első hó, éjszakákön át megszállott autósok gyakorolják a síkos, havas terepen a kanyarkecskés és fékezést, persze nem csendben.

Az i betűre a budapesti búcsú tette fel a pontot. Az ünnepi hangu-
latba jó nagy adag ürm is vegyült. A közlünkben, a szociális otthon előtt felállított acélsarkokban június 28-án a déli harangzó után megszórtak a hangszórók és több száz decibeleles hangorkán rezgettette lakásom ablakait, olvasni, rádiózni, televíziót hallgatni nem lehetett, sőt csukott ablakok mellett aludni sem, mert éjjel fél 2-kor még változatlanul tartott az agymosás.

Nem vagyok ellene a rendezvényeknek, az ifjúságnak is kell a szórakozás. Javasolom, hogy jelentősen korlátozzák a hangerőt és tegyék korábbra a zárórát, mind-
ezek még pénzbe sem kerülnek.
Vikov István
Budapest

Reményteljes várakozással

Különös, de nem örömteli évfordulót ünnepelek, mégpedig telefonigénylésem harmincadik évfordulóját.

Tavaly már írtam a Távközlési Vállalat Igazgatójának, de nem jutott el hozzám a levél, mert a területi ügyintéző válaszolt, a sorrendet kövölte (rosszul 11-nek vett), és elutasított.

A kéréssem annyi, hogy dísz-távíratomat lapjukon keresztül küldhessem el a Budapesti Távközlési Igazgatóság vezérigazgatójának:

„Tisztelettel üdvözlöm telefonigénylésem harmincadik évfordulója alkalmából. További reményteljes várakozással

Szabados Tiborné,
Budapest.”

A Magyar Nemzet kedvezményes apróhirdetési akciója egyszerű megjelenéssel, magánjellegű hirdetésekre!

Ha ezen a nyomtatványon 10 szavas vagy azt meghaladó hirdetést ad fel, akkor az első 5 szó ingyenesen kerül közlésre. Szöveg:

.....

.....

.....

Kijelentem: a fenti szövegben tudomásom szerint félrevezető, másokat hátrányosan érintő információ nincs.

Név: Telefon:
Lakcím: Aláírás:

Hirdetési díj számítás módja: szavanként 10 Ft, a névelők, a jelige és a telefonszám is egy teljes szóznak számít. Amennyiben vidéki és jelígs válaszlevélnek postázását kéri, ezt csak további 50 Ft befizetése ellenében vállaljuk.

Fizetés módja:

a) Személyesen: a hirdetési irodánkban (1077 Bp., Erzsébet krt. 6.)

b) Postán keresztül: rózsaszín postautalványon befizetve a

Postabank 219-98636 MN Rt 021-04038 számú számlájára.

Postai feladás esetén a hirdetés megjelenésének feltétele:

az eredeti feladólevény és az apróhirdetési szelvény együttes beérkezése. (Cím: 1443 Budapest 70. Pf. 191)

Vállaljuk a hirdetés megjelenését:

a) Személyes megrendelés esetén:

a déli 12.00 óráig leadott hirdetések másnapra;

b) Postai megrendelés esetén:

a feltétel teljesítését követő napra

A jelígs válaszlevelek átvethetők: hirdetési irodánkban

TIMESCO INGATLANÜGYNÖKSÉG

rendkívül kedvező ajánlata vállalkozók és befektetők részére:

A Belváros szívében, a Duna-parton, valamint a régi Váci utca vonzásában, az expo és az újonnan kialakítandó korzó és szállodásor közvetlen közelében ingatlan bérleti joga – versenytárgyalás útján – átadó.

Budapest V. ker., Belgrád rakpart 21–22. fszt.

A nemzetközi hajóállomással szemben, az új, elegáns negyed centrumában 189 nm alapterületű irodaegyüttes bérleti joga átadó.

Az irodához tartozik 12 telefon+fax+2 db bérelt parkolóhely.

Alkalmos:

exkluzív vendéglátó- és szórakoztatóipari kaszinó kialakítására, képzőművészeti, divat-, autósalon létesítésére, külkereskedelmi, bankképviseltelet, valamint utazási iroda céljára.

Irányár: 30 millió forint.

Az ingatlan megtekinthető: 1992. augusztus 4-én (kedden) 15–18 óra között.

Versenytárgyalás színhelye: TIMESCO Ingatlanügynökség Kft. irodájában, 1012 Budapest I. ker., Attila út 75.

Időpontja: 1992. augusztus 11-én (kedden) 17 órakor.

Az ingatlan ügyében érdeklődni, jelentkezési lapot kérni a TIMESCO Kft. irodájában Budapest I., Attila út 75. szám alatt

hétfőtől péntekig 9–17 óráig lehet.

Telefon: 175-5019

Magyar Nemzet

hétfő:

Magyar Nemzet
GAZDASÁG

szombat:

tele
MAGAZIN

csütörtök:

Magyar Nemzet
GAZDASÁG

EXPOFÓRUM

szombat:

Magyar
Nemzet

ON ES...

Fizessen elő – érdeemes!

Megrendelem a Magyar Nemzet napilapot

... példányban, és kérem az alábbi címre kézbesíteni:

Megrendelő neve:

Címe:

Az előfizetés díja	egy hónapra:	250,- Ft
	negyedévre:	750,- Ft
	fél évre:	1500,- Ft
	egy évre:	3000,- Ft

A megrendelőlapot borítékban, bértmentés nélkül az alábbi címre kérjük feladni: Vidékre: postahivatal, helyben.

Budapestre: Budapest, Postaigazgatóság hírlaposztály: 1360 Bp. Pf. 4.

Budapest, 199.
aláírás